

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาผลกระทบการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2548 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับผลกระทบการมีส่วนร่วมกิจกรรมตามตัวแปรเพศ ชั้นปี วิทยาเขต/เขตการศึกษา แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมผลการเรียน ประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมกิจกรรมในฐานะผู้จัดและผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวบรวมปัญหา ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมกิจกรรมนักศึกษา โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคเรียนปกติชั้นปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2548 จำนวนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 20 ตามตารางของ Krejcie and Morgan กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,188 คน ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 1,054 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.72 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการแบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบกิจกรรมจำนวน 5 คน สันทนา กลุ่มผู้แทนนักศึกษาผู้จัดและเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 31 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล
2. ข้อเสนอแนะ
 - 2.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป
 - 2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.1. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามตัวแปรปรากฏผลดังนี้

นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 65.7 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 34.7 เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ร้อยละ 54.9 มีประสิทธิภาพการเข้าร่วมกิจกรรม 1-2 ครั้ง ร้อยละ 42.6 มีส่วนร่วมกิจกรรมในฐานะผู้เข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 65.2 จัดและเข้าร่วมกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ ร้อยละ 58.9 และ 51.7

5.1.2 ข้อมูลเปรียบเทียบระดับผลกระทบการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำแนกตามเพศ ชั้นปี วิทยาเขต/เขตการศึกษา แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมผลการเรียน(G.P.A) ประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมกิจกรรม การมีส่วนร่วมกิจกรรมในฐานะผู้จัดและผู้เข้าร่วมกิจกรรม

5.1.2.1 ระดับผลกระทบการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำแนกโดยภาพรวมและรายชื่อพบว่านักศึกษานักศึกษาได้รับผลกระทบการมีส่วนร่วมกิจกรรมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย3.65) พบว่านักศึกษามีได้รับประโยชน์อยู่ในระดับมาก โดยรวม (ค่าเฉลี่ย3.84) ยกเว้นเรื่องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีทักษะในการประชาสัมพันธ์ ทักษะการบริหารจัดการ และทักษะในการวิเคราะห์และสังเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา

รายข้อพบว่า ข้อที่นักศึกษาได้รับประโยชน์มากที่สุด คือ ได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม (ค่าเฉลี่ย 4.06) รองลงมานักศึกษามีความรับผิดชอบ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เห็นคุณค่าของตนเอง (Self Esteem) มีความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างที่ตนเองและผู้อื่นมีความสุข มีการปรับตัว (ค่าเฉลี่ย 4.05 4.04 และ 4.00) ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการสนทนากลุ่มนักศึกษาและบทสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบกิจกรรมนักศึกษาพบว่านักศึกษาได้พัฒนาทักษะด้านต่างๆ เช่นการทำงานเป็นทีม เป็นผู้นำ ผู้ตาม การติดต่อสื่อสาร การสร้างมนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพที่ดี การแก้ปัญหา การวางแผน การประสานงาน การบริหารเวลา มีน้ำใจ กล้าแสดงออก การปรับตัว รู้จักควบคุมอารมณ์ซึ่งสอดคล้องกับกนต์ธร ชำนิประศาสน์ (2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกิจกรรมนักศึกษาและการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีพบว่านักศึกษาได้รับประโยชน์ด้านความสนุกสนานเพลิดเพลิน ด้านประสบการณ์ การเรียนรู้ ด้านการทำงาน การเข้าสังคม ด้านการพัฒนาตนเองและสังคมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.69) และสอดคล้องกับการประเมินของรณภพ เอื้อพันธเศรษฐ (2544) เรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนานักศึกษา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2544 พบว่านักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเห็นคุณค่าตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพที่ดี เรียนรู้การเป็นผู้นำ ผู้ตาม ไม่เห็นแก่ตัว ส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ ส่วนผลเสียจากการมีส่วนร่วมกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.89) และเมื่อพิจารณาในรายข้อนักศึกษาระบุว่าทำให้เสียเวลาเรียน เวลาส่วนตัว กิจกรรมไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและต้องใช้จ่ายเงินส่วนตัวในบางกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพินทร์ ชูชม และคณะ (2541) ศึกษาเรื่องผลกระทบการจัดกิจกรรมรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรพบว่ามีผลเสียต่อการเรียน ชดใช้เงินส่วนตัวในบางกิจกรรม ทำให้ร่างกายอ่อนเพลีย ผู้ปกครองเป็นห่วง วิตกกังวล และมีความกดดัน และสอดคล้องกับผลสนทนากลุ่มนักศึกษาและบทสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบกิจกรรมนักศึกษาพบว่าไม่มีเวลาพักผ่อน มีความวิตกกังวลเครียดช่วงทำกิจกรรม ผู้ปกครองไม่สนับสนุนและไม่เห็นความสำคัญของการทำกิจกรรม

5.1.2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับผลกระทบการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ตามตัวแปรต่างๆ ดังนี้

1) เพศ นักศึกษาชายและหญิงได้รับผลกระทบการมีส่วนร่วมกิจกรรมนักศึกษารวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) โดยได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมกิจกรรมภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นเรื่องมีวินัยปฏิบัติตามกติกาของสังคม มีความสามัคคีที่นักศึกษาชายและหญิงได้รับประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) โดยนักศึกษาหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าชาย หากพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่นักศึกษาหญิงได้รับประโยชน์มากที่สุดเรื่องได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม มีความรับผิดชอบใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเห็นคุณค่าตนเอง (ค่าเฉลี่ย 4.08 และ 4.06) และนักศึกษาชายระบุได้รับประโยชน์มากที่สุดเรื่อง ได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม มีความรับผิดชอบ ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเห็นคุณค่าตนเองเช่นกัน (ค่าเฉลี่ย 4.02 และ 4.01)

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุคค ทองตัน และคณะ (2542) เรื่องทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์พบว่านักศึกษาชายและหญิงมีทัศนคติสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 นักศึกษาได้รับผลเสียจากการมีส่วนร่วมกิจกรรมนักศึกษาภาพรวมและรายข้อทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) พบว่านักศึกษาหญิงได้รับผลเสียจากกิจกรรมภาพรวมและรายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าชาย อาจเป็นเพราะว่าในทางตรงกันข้ามชายมีพลังทำสิ่งต่างๆ มีธรรมชาติชอบผจญภัยต้องการให้ผู้อื่นยอมรับในตนเอง (Self Esteem) พร้อมช่วยเหลือแบ่งปันให้ผู้อื่นในสังคม ดังคำกล่าวของกอร์สัน (Garrison, 1959) ว่าพฤติกรรมของผู้ชายชอบเสี่ยงและต่อสู้

2) ชั้นปี นักศึกษาชั้นปีที่ 1-6 ได้รับผลกระทบจากการมีส่วนร่วมกิจกรรมภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างชั้นปี พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 2, 3, 4 - 6 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 4 - 6 ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 กับชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ได้รับผลเสียจากการมีส่วนร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุคค ทองตัน และคณะ (2542) เรื่องทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อม พบว่าสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ด้านกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมกิจกรรมภาพรวมและรายข้อส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4-6 ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมกิจกรรมมากกว่าชั้นปีอื่นๆ เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4-6 มีประสบการณ์การมีส่วนร่วมกิจกรรมมากกว่าและได้รับประสบการณ์ตรง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ได้ใช้ชีวิตและมีประสบการณ์ชีวิตในมหาวิทยาลัยมากกว่าชั้นปีอื่นๆ หากพิจารณาภาพรวม พบว่านักศึกษามีค่าเฉลี่ยจากการมีส่วนร่วมกิจกรรมมากขึ้นสัมพันธ์กันในเชิงบวกตามชั้นปี ซึ่งเป็นตัวชี้วัดได้ว่าการที่นักศึกษามีส่วนร่วมกิจกรรมมากทำให้มีการพัฒนาในด้านต่างๆ มากขึ้นตามลำดับชั้นปี นักศึกษาได้รับผลเสียจากการมีส่วนร่วมกิจกรรมภาพรวมและรายข้อทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) และ ($P < .05$) โดยพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ได้รับผลเสียจากการมีส่วนร่วมกิจกรรมมากกว่าชั้นปีอื่นๆ เนื่องจากธรรมเนียมปฏิบัติวิถีชีวิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามที่มหาวิทยาลัย คณะ หรือรุ่นที่จัดให้ เช่น กิจกรรมปฐมนิเทศมหาวิทยาลัย/คณะ กิจกรรมรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ ก็พาน้องใหม่ กอปรกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมกลุ่มเพื่อนใหม่ สิ่งแวดล้อม ด้านการเรียน ที่พักอาศัยและอาจารย์ผู้สอน สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ใหม่ที่น่ากลัว ทำทาบและน่าลองสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของทองเรือน อมรัชกุล (2525) เรื่องลักษณะนิสิตในมหาวิทยาลัย พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นผู้มี มนุษย์สัมพันธ์ สุภาพ เรียบร้อย เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความกลัว ตื่นเต้น จะเข้าร่วมกับกิจกรรม ทุกประเภทในมหาวิทยาลัย

3) **วิทยาเขต/เขตการศึกษา** นักศึกษาต่างวิทยาเขต/เขตการศึกษาได้รับผลกระทบการมีส่วนร่วมกิจกรรมนักศึกษาภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างวิทยาเขต / เขตการศึกษา พบว่านักศึกษาวิทยาเขตขนาดใหญ่กับนักศึกษาวิทยาเขตปัตตานี ภูเก็ต สุราษฎร์ และนักศึกษาเขตการศึกษาตรังและภูเก็ตได้รับประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักศึกษาวิทยาเขตขนาดใหญ่กับนักศึกษาวิทยาเขตปัตตานี ตรัง นักศึกษาวิทยาเขตปัตตานีกับเขตการศึกษาภูเก็ต นักศึกษาเขตการศึกษาตรังกับเขตการศึกษาภูเก็ตมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาวิทยาเขตขนาดใหญ่ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมกิจกรรมมากกว่าวิทยาเขต/เขตการศึกษาอื่นๆ หากพิจารณารายข้อพบว่านักศึกษาวิทยาเขตขนาดใหญ่ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมกิจกรรมมากในเรื่องได้พัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์โดยนำความรู้มาประยุกต์ใช้ มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถดำรงชีพที่อย่างที่ตนเองและผู้อื่นมีความสุข มีความรับผิดชอบ มีวินัยปฏิบัติตามกติกาของสังคม มีความสามัคคี ควบคุมอารมณ์ อดทนและอดกลั้น เนื่องจากวิทยาเขตขนาดใหญ่เป็นสังคมใหญ่มี 13 คณะหลายสาขาวิชา มีนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 14,165 คน และได้จัดกิจกรรมที่หลากหลายเป็นจำนวน 871 โครงการ นักศึกษาสามารถจัดและเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามความสนใจหลากหลายและตามความถนัดของนักศึกษา (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2548) ทำให้นักศึกษาได้ใช้ประโยชน์จากความเป็นสังคมใหญ่ซึ่งมีกฎกติกา ระเบียบมากมาย และหลากหลายดังกล่าว และข้อสังเกตที่นักศึกษาเขตการศึกษาตรังระบุว่าได้รับประโยชน์มากที่สุดเช่นกันในเรื่อง การทำงานเป็นทีม มีภาวะผู้นำ มีทักษะการแสดงความคิดเห็นและกล้าแสดงออก มีมนุษยสัมพันธ์บุคลิกภาพที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม เนื่องจากเขตการศึกษาตรังมีนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 1,994 คน มีวิถีชีวิตความเป็นพี่น้อง มีความช่วยเหลือซึ่งกันและกันและยกย่องผู้นำ มีกฎ กติกาแบบครอบครัว นักศึกษาได้รับผลเสียจากการมีส่วนร่วมกิจกรรมภาพรวมและรายข้อทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) โดยนักศึกษาเขตการศึกษาภูเก็ตได้รับผลเสียจากกิจกรรมมากกว่านักศึกษาวิทยาเขต/เขตการศึกษาอื่นๆ เนื่องจากเขตการศึกษาภูเก็ตจัดกิจกรรมโครงการจำนวน 53 โครงการเท่านั้น เพราะเนื่องจากสภาพการเรียนและเวลาเรียนไม่เอื้อต่อการทำกิจกรรม เช่นบางสาขาวิชาจะต้องเดินทางไปศึกษาต่างประเทศช่วงปิดภาคเรียน จึงทำให้นักศึกษามีเวลาเรียนและเวลาทำกิจกรรมน้อยกว่าวิทยาเขตและเขตการศึกษาอื่น

4) **แต่้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมผลการเรียน (G.P.A.)** นักศึกษาที่มีแต่้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมผลการเรียนต่างกัน ได้รับผลกระทบการมีส่วนร่วมกิจกรรมภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างแต่้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมผลการเรียน พบว่านักศึกษาที่มีแต่้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00 – 2.50 กับ 2.51 – 3.00 , 3.01 – 3.50 และ 3.51 – 4.00 โดยพบว่านักศึกษาที่มีแต่้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (3.51 – 4.00) ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมกิจกรรมมากสุดในเรื่องความรับผิดชอบ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และ

เห็นคุณค่าตนเอง เรียนรู้การทำงานเป็นทีม มีมนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพดี มีภาวะผู้นำ ผู้ตาม มีความห่วงใยและเสียสละเพื่อสังคม ผู้นำศึกษาระยะ ได้พัฒนาอารมณ์ ควบคุมอารมณ์ อุดหนุนและอดกลั้น เมื่อพิจารณาเจาะลึกพบว่านักศึกษาที่มีแต่ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมผลการเรียนมากขึ้นได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมกิจกรรมมากขึ้นสัมพันธ์กันในเชิงบวกเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปีเตอร์สัน (Peterson:1966) เรื่องความสัมพันธ์ของการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า นักศึกษาที่ประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเป็นนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมมาก เป็นผู้ที่ทำหน้าที่สำคัญและมีความรับผิดชอบมากในงานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย สำหรับผลเสียจากการมีส่วนร่วมกิจกรรมภาพรวมและรายชื่อทุกข้อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับนักศึกษาหญิงของดีเมนต์ (Dement:1970) ได้ทำการศึกษาจากนักศึกษาหญิง วิชาเอกวิทยาศาสตร์ พบว่านักศึกษาร้อยละ 35 ของนักศึกษาที่เรียนไม่สำเร็จไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย และยังเห็นว่านักศึกษาที่เรียนสำเร็จ เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมากกว่านักศึกษาที่เรียนไม่สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยเพื่อค้นหาปัจจัย ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่จะช่วยทำให้นักศึกษาสามารถอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาได้จนสำเร็จการศึกษาของอะเล็กซานเดอร์ ดับบลิว แอสติน (Alexander W. Astin อ้างในสำเนา ขจรศิลป์:2538) พบว่าการมีส่วนร่วมกิจกรรมนักศึกษาเป็นปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาสามารถศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาได้ ในทางตรงกันข้าม การไม่มีส่วนร่วมกิจกรรมนักศึกษาก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักศึกษาออกจากการศึกษากลางคัน

5) **ประสบการณ์การมีส่วนร่วมกิจกรรม** นักศึกษาที่มีประสบการณ์การมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างกันได้รับผลกระทบจากการมีส่วนร่วมภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<.01$) เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างประสบการณ์การมีส่วนร่วมกิจกรรม พบว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์การมีส่วนร่วมกิจกรรม 1 - 2 ครั้ง /ภาคการศึกษา กับ 3 - 4 ครั้ง/ภาคการศึกษา มากกว่า 4 ครั้ง/ภาคการศึกษา และนักศึกษาประสบการณ์การมีส่วนร่วมกิจกรรม 3 - 4 ครั้ง/ภาคการศึกษา กับ มากกว่า 4 ครั้ง/ภาคการศึกษาได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาในรายชื่อพบว่านักศึกษามีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นและสัมพันธ์ในเชิงบวกตามจำนวนครั้ง การมีประสบการณ์การมีส่วนร่วมกิจกรรม ยกเว้นเรื่องความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ทักษะการประชาสัมพันธ์ การเป็นผู้ตาม ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบกิจกรรม พบว่านักศึกษาได้รับความรู้ ได้ฝึกทักษะการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ฝึกความรับผิดชอบ การทำงานเป็นทีม ได้ฝึกความฉลาดทางอารมณ์ มีประสบการณ์ และนำความรู้ในห้องเรียนมาประยุกต์ใช้จริง ได้ทำงานร่วมกันระหว่างคณะ วิทยาเขต นักศึกษาที่มีประสบการณ์กิจกรรมเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานและมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เมื่อพิจารณาเจาะลึกตามประสบการณ์การมีส่วนร่วมกิจกรรม พบว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์การมีส่วนร่วมกิจกรรม 1 - 2 ครั้ง/ภาคการศึกษา ระบุได้รับประโยชน์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย>4) เรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเห็นคุณค่าในตนเอง มีความรับผิดชอบ นักศึกษาที่มีประสบการณ์การมีส่วนร่วมกิจกรรม 3-4 ครั้ง/ภาคการศึกษา ระบุได้รับประโยชน์มากที่สุด เรื่องได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม มีความรับผิดชอบ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเห็นคุณค่าใน

ตนเอง มีความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างที่ตนเองและผู้อื่นมีความสุข การปรับตัว มีมนุษยสัมพันธ์ และบุคลิกภาพที่ดี นักศึกษาที่มีประสบการณ์การมีส่วนร่วมกิจกรรมมากกว่า 4 ครั้ง/ภาคการศึกษา ระบุ ได้รับประโยชน์มากที่สุดเรื่อง ได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม มีความรับผิดชอบ มีความหวังใจและเสียสละ เพื่อสังคม สำนักสาธารณะ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเห็นคุณค่าในตนเอง มีความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างที่ตนเองและผู้อื่นมีความสุข การปรับตัว มีมนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพที่ดี มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีทักษะการแก้ปัญหา ได้พัฒนาด้านอารมณ์ ควบคุมอารมณ์ อุดทนและอดกลั้น มีวินัยปฏิบัติตามกติกาของสังคม มีความสามัคคี ดังที่ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2530) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นการกิจที่สำคัญเพราะช่วยให้นักศึกษาเจริญงอกงามเป็นคนโดยสมบูรณ์ และสอดคล้องกับ วิจิตร ศรีสะอาด (ทบทวนมหาวิทยาลัย, 2532) กล่าวว่า วิชาการอย่างเดียวจะไม่ช่วยให้เกิดพัฒนาการที่สมบูรณ์ กิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ และมีคุณค่าไม่น้อยไปกว่าการที่จะพัฒนาให้เป็นนักวิชาชีพเก่งกล้าสามารถ นักศึกษาได้รับผลเสียจากการมีส่วนร่วมกิจกรรมภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) ยกเว้นเรื่องชดใช้เงินส่วนตัวในบางกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับบทสนทนากลุ่มนักศึกษาผู้จัดและผู้เข้าร่วมกิจกรรม พบว่านักศึกษาต้องชดใช้เงินส่วนตัวในบางกิจกรรม เช่น ค่ารถ ค่าโทรศัพท์และอื่นๆ และสอดคล้องกับรายงานผลการสัมมนากิจกรรมนักศึกษาของงานกิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ปีการศึกษา 2548 (2549) พบว่า ปัญหาการของการทำกิจกรรมฝ่ายวิชาการ มีงบประมาณไม่เพียงพอ ซึ่งส่งผลให้นักศึกษาต้องชดใช้เงินส่วนในการทำกิจกรรม

6) การมีส่วนร่วมกิจกรรมในฐานะผู้จัดและผู้เข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาผู้จัดและผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้รับผลกระทบการมีส่วนร่วมกิจกรรมภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) โดยนักศึกษาที่ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมกิจกรรมภาพรวมและรายข้อส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นเรื่อง มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี นักศึกษาผู้จัดกิจกรรมได้รับประโยชน์มากกว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย > 4) ในเรื่อง ได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม มีความรับผิดชอบ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเห็นคุณค่าในตนเอง มีความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างที่ตนเองและผู้อื่นมีความสุข การปรับตัว มีมนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพที่ดี มีความหวังใจและเสียสละเพื่อสังคม สำนักสาธารณะ มีภาวะผู้นำ ได้พัฒนาด้านอารมณ์ ควบคุมอารมณ์ อุดทนและอดกลั้น มีวินัยปฏิบัติตามกติกาของสังคม มีความสามัคคี มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับบทสนทนากลุ่มนักศึกษาผู้จัดและผู้เข้าร่วมกิจกรรม เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบกิจกรรม พบว่า นักศึกษาที่มีส่วนร่วมกิจกรรมในฐานะผู้จัดและผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ได้นำความรู้มาประยุกต์ใช้จริง ได้พัฒนาทักษะด้านต่างๆ ได้สร้างความสัมพันธ์และความสามัคคีกับเพื่อนต่างคณะ วิทยาเขต ฯลฯ สอดคล้องกับชาญชัย อินทรประวัตติ (2544) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมนักศึกษาที่นักศึกษาในเรื่อง ได้ใช้เวลาอย่างเป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ พัฒนาบุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ ทั้งด้านกายภาพ วาจา สติ ปัญญา อารมณ์และความสนใจ พัฒนาความนับถือในตัวเอง

(Self Esteem) ค้นพบความเป็นตัวของตัวเอง พัฒนาทักษะในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ได้รับการพัฒนา ค่านิยมและทัศนคติที่เหมาะสม และประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยที่มีการบริหารจัดการกิจกรรมนักศึกษา อย่างเหมาะสมในเรื่องสร้างความรักและความผูกพันของนักศึกษา ช่วยทำให้งานด้านวิชาการเกิดความ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น นักศึกษาได้รับผลเสียจากการมีส่วนร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) โดยนักศึกษาที่เป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมต้องชดใช้เงินส่วนตัวมากกว่าผู้จัดกิจกรรม ทั้งนี้เนื่อง ผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่สามารถใช้งบประมาณในโครงการที่ตนเองเข้าร่วม บางโครงการกิจกรรมมีโควต้า และสิทธิพิเศษสำหรับผู้จัดกิจกรรม แต่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมต้องจ่าย

5.1.3 ข้อมูลปัญหา ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ปัญหา ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และแนวทางแก้ไขเรียงตามลำดับความถี่มากที่สุด คือ เรื่องการบริหารจัดการ โดยไม่ได้รับความร่วมมือ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมน้อยและไม่เห็นความสำคัญ เนื่องจากมีการเรียนการสอนนอกเวลาราชการ วันหยุดและกลางคืน มีการสอบย่อย (Quiz) บ่อยครั้ง นัดสอนชดเชย วันหยุดราชการและเวลากลางคืน ทำให้นักศึกษาไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง กิจกรรมไม่น่าสนใจตรงตามความต้องการของนักศึกษา ไม่มีแผนงานการพัฒนานักศึกษาที่ชัดเจน โดยการจัดหลักสูตรกิจกรรมพัฒนานักศึกษาตามชั้นปีและไม่มีผลการประเมินความต้องการพัฒนานักศึกษา ชั้นปีที่ 1 เมื่อแรกเข้าในภาพรวมมหาวิทยาลัย/ภาคคณะ เพื่อจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้เต็มเต็มตามความต้องการของนักศึกษา ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษารับทราบทั่วถึง สร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาเห็นความสำคัญในจัดและการเข้าร่วมกิจกรรม ควรจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์น่าสนใจ ในเรื่อง เวลา ปัญหา ข้อจำกัดและแนวทางแก้ไข พบว่า เวลาไม่เหมาะสม ตรงกับเวลาเรียนและทำให้กระทบต่อเวลาเรียนและเวลาส่วนตัว ซึ่งควรจัดกิจกรรมในเวลาที่เหมาะสม หรือจัดนอกเวลาเรียน เรื่อง งบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์และรถ ปัญหา ข้อจำกัดและแนวทางแก้ไขพบว่า งบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์และรถ มีไม่เพียงพอและต้องชดใช้เงินส่วนตัวในบางกิจกรรม ซึ่งควรจัดสรรงบประมาณ อุปกรณ์และรถให้เพียงพอ เรื่องอื่นๆ พบว่าขาดการสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้อง (หน่วยงาน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่) มหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนการทำกิจกรรมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและจริงจังซึ่งสอดคล้องกับ กนคัธรฯ ชำนิประศาสน์ (2542) ได้ศึกษากิจกรรมและการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2542 พบว่า ขาดความร่วมมือทั้งจากอาจารย์ผู้สอน และการสนับสนุนจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ กิจกรรมซ้ำซ้อนและสำเนาฯ ขจรศิลป์ (2538) ได้ประเมินผลโครงการอาสาพัฒนาชนบทของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐพบว่า ปัญหาการทำกิจกรรม การออกค่าอาสาพัฒนาของนักศึกษาขาดแคลนงบประมาณ ขาดความรู้ด้านการเบิกจ่ายเงิน ขาดทักษะด้านการจัดการของนักศึกษาและอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำกิจกรรม ขาดวัสดุอุปกรณ์ การคมนาคมไม่สะดวกและการแบ่งเวลาไม่เหมาะสม ส่งผลกระทบผลการเรียน กอปรกับผลสรุปโครงการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาปีการศึกษา 2547 ทบวงมหาวิทยาลัย (2537) พบว่า อาจารย์บางท่านไม่ให้ความ

ร่วมมือทำให้นักศึกษาไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ นักศึกษาขาดประสบการณ์ด้านการจัดการ การคมนาคมไม่สะดวกและงบประมาณในการออกค่ายไม่เพียงพอ และสุกรี เมฆพันธ์ (2539) ได้ประเมินผลโครงการอาสาพัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคด้านบุคลากร งบประมาณ การจัดการ สถานที่และอุปกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลวิจัยผลกระทบการมีส่วนร่วมกิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในด้านประโยชน์และผลเสีย ปัญหา ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะจากการมีส่วนร่วมกิจกรรมนักศึกษา

1. ด้านประโยชน์จากการมีส่วนร่วมกิจกรรมพบว่านักศึกษาได้รับความรู้และพัฒนาทักษะ การทำงานเป็นทีม การเป็นผู้นำ ผู้ตาม ฝึกความรับผิดชอบ รู้จักปรับตัว พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ มีความมั่นใจ การวางแผน การประสานงาน การบริหารเวลา การติดต่อสื่อสาร มีความคิดสร้างสรรค์ สร้างความสามัคคี ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นักศึกษาที่มีประสบการณ์กิจกรรมเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานและมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

2. ด้านผลเสียจากการมีส่วนร่วมกิจกรรมพบว่ากิจกรรมส่งผลกระทบต่อการเรียน ต้องหยุดเรียน หรือเรียนชดเชยนอกตาราง เวลาเรียนตรงกับเวลาทำกิจกรรม ไม่มีเวลาพักผ่อนและออกกำลังกาย มีความกังวลเครียดช่วงทำกิจกรรม ผู้ปกครองไม่สนับสนุนและไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรม ต้องชดเชยเงินส่วนตัวเป็นค่าโทรศัพท์ ค่ารถในบางกิจกรรม

3. ปัญหาและข้อจำกัดพบว่ามีปัญหาในเรื่องการบริหารจัดการ ผู้บริหารมีนโยบายกิจกรรมนักศึกษาไม่ชัดเจน นักศึกษาขาดความรู้และประสบการณ์การทำกิจกรรม จัดกิจกรรมซ้ำซ้อน ขาดการประชาสัมพันธ์และการมอบงานระหว่างรุ่นเก่ารุ่นใหม่ ขาดการประเมินผลกิจกรรมที่เป็นระบบ

4. ข้อเสนอแนะ สำหรับผู้บริหารควรกำหนดนโยบายกิจกรรมนักศึกษาที่ชัดเจน และกำหนดหลักสูตรรายวิชาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา สนับสนุนงบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์และรถให้เพียงพอ จัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ทันสมัยตรงตามความต้องการของนักศึกษา จัดทำคู่มือกิจกรรมนักศึกษา พิจารณาค่าตอบแทนและสิ่งจูงใจอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม กำหนดเวลาทำกิจกรรมโดยการเรียนครั้งวันบ่าย 1 วัน/สัปดาห์

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ศึกษาวิจัยเรื่องประสบการณ์การเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในแต่ละวิทยาเขต/เขตการศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำและสูง

2) ศึกษาวิจัยเรื่องประเมินคุณลักษณะและความต้องการพัฒนาตนเองของนักศึกษาในภาพรวมและแต่ละคณะเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาดตามความต้องการของนักศึกษา

3) ศึกษาประเมินผลเรื่องความครอบคลุมของการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานและนโยบายของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

4) ศึกษาวิจัยเรื่องระบบการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาและประเมินความคุ้มค่าของการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์